

Эркин ВОҲИДОВ

84/54/6

В 89 обш

407311

80

*Шарқий
қирғоқ*

Эркин ВОҲИДОВ

Шарқий қирғоқ

ПОЭМА ВА ШЕЪРЛАР

ЯНГИ АСР АВЛОДИ
Тошкент
2014

УЎК: 821.512.133-1

КБК: 84 (5Ў)6

В-89

Воҳидов, Эркин

Шарқий қирғоқ: поэма ва шеърлар. / Эркин Воҳидов.
– Т.: Янги аср авлоди, 2014. – 124 б.

ISBN 978-9943-27-249-1

Ушбу китоб 1980 йилда нашр этилган. Бугун ўқувчиларнинг шоирнинг айнан шу шеърларига бўлган Соғинчи вояга етди. Талаб ва истакларни инобатга олиб, мазкур китобни ўз ҳолида қайта нашр этишни мақсад қилдик. У ҳақда нимадир сўз айтишга ҳожат йўқ. Китобни, аввало, ўқиш керак...

Шеърят ихлосмандлари учун ажойиб тухфа тайёрлаганимиздан, мамнунмиз.

УЎК: 821.512.133-1

КБК: 84 (5Ў)6

ISBN 978-9943-27-249-1

© Эркин Воҳидов, «Шарқий қирғоқ». «Янги аср авлоди», 2014
йил.

ЯНГИ ЙИЛ ОРЗУЛАРИ

Умримнинг китобидан
Бир варақ очиб бу дам,
Соқийдан сўрайман гап
Бенавбат, бетакаллуф.

Янги йил шаробидан
Бир қултум ичган одам
Бўлар экан, во ажаб,
Дафъатанда файласуф.

Майли, ахир қадаҳ ҳам
Дилкушо дўстлар аро
Юракни очмоқ учун
Сабабу баҳонадур.

То бор экан бу олам,
Биз бор экан даҳр аро
Янги йил бор, май гулгун
Сукунат бегонадир.

Дўстлар, биз шу мамлакат
Сафдаги ўғлонлари,
Биз қилган тилакларда
Унинг шони муддао.

Юртнинг ташвишу заҳмат,
Севинч, ҳаяжонлари
Бизнинг ҳам юракларда
Садо берар доимо.

Ортга бир ташланг нигоҳ,
Бир йилда юрт — паҳлавон
Неча йилга баробар
Йўлларни юргани рост.

Яна виждонлар огоҳ,
Довон ортида довон,
Мураккаб муаммолар
Олдинда тургани рост.

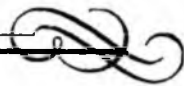
Агар янги ўн йилнинг
Қутлуғ оstonасида
Олам режалар учун
Белимизни боғлаймиз,—

Демакки, учинчи минг —
Йиллик кошонасида
Яшамоққа биз бугун
Ўзимизни чоғлаймиз.

Дилга берайлик савол,
Йўлга боқайлик бир дам,
Бир бутун ҳаёт олдда,
Ортда бир бутун ҳаёт.

Яшай олдикми ҳалол,
Бўла олдикми одам,
Кетсак биздан ҳаётда
Не қолгуси хотирот.

Қолмасин юракда занг
Дилда заррача ғубор.
Кўнгиллар кўзгусини
Тоза қилиб ювайлик.

Келажакка биз билан
Кириб бормасин зинҳор,
Манманлик туйғусини
Кўнгиллардан қувайлик.

Ётган бўлса мабодо
Дилнинг қай бурчагида
Риё, тама, кин, ҳасад,
Бир-бир термоқ чоғидир.

Зар ишқи ҳам бир савдо
Одамзод юрагида,
Уни абадул абад
Ўтга бермоқ чоғидир...

Юкладик футувватга
Мўъжизий рақамларни,
Бор экан ғайрат, истак,
Адо этурмиз, бироқ —

Энг олий балоғатга
Бошламак одамларни,
Юракларни пок этмак
Анчайин мураккаброқ...

Янги йил даврасида
Фақат ўзимиз эмас,
Ўртада бизлар учун
Жон берганлар руҳи бор.

Дастурхон теграсида
Улар билан ҳамнафас
Сухбат қурмоқнинг букун
Ўзгача шукуҳи бор.

Руҳлар сокин хобидан
Туриб келдилар бу дам.
Улар ҳисобот талаб
Бедаъво, бетаассуф...

Янги йил шаробидан
Бир қултум ичган одам
Бўлар экан, во ажаб,
Дафъатанда файласуф.

Майли, ахир қадаҳ ҳам
Ишонган дўстлар аро
Юракни очмоқ учун
Сабабу баҳонадир.

То бор экан бу олам,
Биз бор экан даҳр аро
Янги йил бор, май гулгун,
Сукунат бегонадир.

ШАРҚИЙ ҚИРҒОҚ

Иван Новиковга

«Табиат қонуни,
Қайда бор қирғоқ,
Билмадим, фанда не боис омиллар,
Шарқий соҳиллардан ҳамиша тикроқ,
Баландроқ бўлади фарбий соҳиллар.

Неча дарёларни кузатиб юрдим,
Ҳеч ерда истисно топмадим бироқ,
Фарбий соҳилларда тепалар кўрдим,
Шарқий соҳилларни кўрдим ётиқроқ.

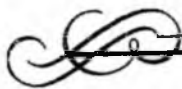
Боқиб кўнглим чўкди неча мартаба,
Нега бундай қилдинг, чархи кажрафтор?
Бир соҳилга бериб юксак мартаба,
Бошқа бир соҳилни қилдинг хокисор?

Аслида замин бир, тенгдир соҳиллар,
Ноҳақлик эмасми, гардуни золим!..
Қайда қирғоқ кўрсам,
Оловли йиллар,
Қонли кечуларга учар хаёлим.

Биз доим борганмиз кун чиқар ёқдан,
Ўлимнинг юзига тик боқиб ҳар гал.
Ёв эса юксакдан, фарбий қирғоқдан
Қаттол ва бешафқат ёғдирган ажал.

Биз шарқдан борганмиз, шарқий соҳиллар
Тўпга нишон бўлди, текис ва яйдоқ.
Биз бўлсак — фидойи жони сабиллар
Тикка боравердик, танзимиз байроқ.

Дарё бўлиб оқди дарёда хунлар,
Дўзах оловида бамисли дунё.
Минглардан юз қолдик, юзлардан ўнлар,
Қиридик, орқага қайтмадик аммо.

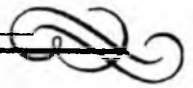
Бизга душман эди ҳийла ва ҳадик,
Йўқ эди мардликдан ўзга ҳимоят.
Ёв ўқи тугади, биз тугамадик,
Ғарбий соҳилларни олдик ниҳоят».

Садоси заминуну кўкни титратиб
Поезд Будапештга тезлаб борарди.
Белорус ҳамроҳим,
Жангчи ва адиб
Менга хотиралар сўзлаб борарди.

Сариқ сочларига оқ оралаган,
Мовий кўзларида тубсиз бир хаёл,
Тирик юрса эди Есенин агар
Бугун бўлар эди балки шундоқ чол.

У сўзлар,
Тирилиб келарлар гўё
Бирга қонли жангга кирган ўртоқлар.
У сўзлар,
Қалбимда беради садо
Фарёд чекиб ётган шарқий қирғоқлар.

Мана, мен юксалиб
Гелер тоғига
Фидолар қабрига эгарканман бош,
Қарайман Дунайнинг у қирғоғига,
Ногоҳ кўз пардасин қолаб келар ёш.

Шарқий соҳил ётар тинч ва беозор,
Ҳеч қачон ҳеч нарса кўрмаган гўё,
Гўёки бўлмаган у қонли баҳор,
Оҳиста чайқалиб оқади дарё.

Ҳолбуки қирғин жанг давом этмоқда,
Ҳолбуки қурбонлар руҳи уйғоқдир.
Ҳамон ёв қўрғони ғарбий қирғоқда,
Ҳамон бизнинг маскан шарқий қирғоқдир.

Дардлар гирдобида чарх урар замин,
Мажруҳ сийнасида силқиб оқар қон.
У ҳар кун, ҳар лаҳза минглаб одамин
Шарқий қирғоқларда бермоқда қурбон.

Бомбей, Мадорасда одам тумонат,
Яратган бандаси мисли тупроқдир.
Очлик ҳар сония минг жонга офат,
Жизғинак кўчалар — шарқий қирғоқдир.

Ногоҳ, гумбурлайди Ҳайфон осмони,
Юрагин чангаллаб қолар бир аёл.
У шарқий соҳилнинг битта қурбони,
Тириклайин топган ёш жони завол.

Ҳамон қитъаларда йўқдир сукунат,
Ҳамон жабҳаларда уйғоқдир ғаним.
Жафокаш дунёда, азалий қисмат,
Шарқий қирғоқдадир менинг ватаним.

Дунёда бор экан ноҳақлик, зулм,
Дунёда бор экан асорат, жафо,
Жангдамиз, бир бошда бор битта ўлим,
Шарқий соҳилларда жонимиз фидо.

Шоир! Эй, тинчимас оловли юрак!
Адолат юлдузи сенга маёқдир.
Ҳақ йўлда фидойи аскарсан демак,
Санинг қароргоҳинг — шарқий қирғоқдир.

Зулм қўрғонига қила бер ҳужум,
Билки, бизникидир ниҳоят зафар.
Дунёда бор экан энг сўнгги мазлум,
Шарқий соҳилларда ўчмас машъаллар.

СИРДАРЁ ЎЛАНИ

Осмонўпар Тиёншоннинг қорисан,
Кўҳна Жайҳун йўлдошисан, ёрисан.
Она водий ҳаётисан, борисан,
Қувончисан, аламисан, зорисан,
Оқиб тургин, қуриб қолма, онажон.

Туман аср кечмишидан дараксан,
Юртим учун ҳам томир, ҳам юраксан,
Нега букун бемадорсан, ҳалаксан?
Сен бизларга ҳали кўп йил кераксан,
Оқиб тургин, қуриб қолма, онажон.

Сен борсанки, ташна ерга нажот бор,
Гул водийлар, воҳаларда ҳаёт бор.
Демак, юртнинг лабида бол, набот бор,
Сенда элим саботидек сабот бор,
Оқиб тургин, қуриб қолма, онажон.

Сен пахтасан, олма, анор ва нурсан,
Ўзбек учун сурурсан, ҳам ғурурсан.
Ўзни ерга томчи-томчи берурсан,
Дарё эмас, халқ тимсоли эрурсан,
Оқиб тургин, қуриб қолма, онажон.

Мен болангман, нидо бўлай сен учун,
Бир жилғадек даво бўлай сен учун,
Керак бўлса фидо бўлай сен учун,
Майлига, мен адо бўлай сен учун,
Оқиб тургин, қуриб қолма, онажон.

МАЙ МУСТАҲЗОДИ

Май келдию соз олди яна
аҳли наволар,
куй бошлади ёна.
Не тонгки, гўзал бўлди жаҳон,
еру самолар,
ҳар тилда тарона.
Кўк бирла замин бир-бирига
ошиқу маъшук,
бир-бирга туташган,
Сочмоқда у борон ила
жонбахш зиёлар,
ичмоқда бу қона.
Зумрад далалар бағрига
ўт қўйди шафақгун
рақс этгувчи лола.
Ёндирганидек бизни пари
моҳи лиқолар,
ўт насли жонона.
Гул бошин эгиб жилмаядир,
бахтли келинчак,
машшотаси — офтоб.
Булбул тилида нола надир,
завқли садолар,
бу — савти замона.
Мен ҳам қаламим қўлга олиб
ўй сурадирман,
ташбеҳ, қидирурман,
Май шаънига ёзмоқ тилагим
ҳамду санолар
Шайху Фафуруна.
Эй сен, Ватаним, кўнглим учун
битта жаҳонсан,
бир ўғлинг эрурман,

Кўп гарчи диёр, юрт кўпу кўп —
жойи сафолар,
сен менга ягона.

Мен неки ёзар бўлсам
ўзинг боиси назмим,
мадҳим сенга доим,
Битдим яна, жоним, юрагим,
сенга наволар,
Май шеъри баҳона.

БИР БУРДА НОН

Мўйсафид йўл узра бир бурда нонни
Тупроқ орасида кўрдию ногоҳ,
Аста кўлга олди, ўпди, бу онни
«Шик» этиб сувратга туширди сайёҳ.

Бир куни бу сурат олис маконда
Рўзномалар аро бўлди намоён.
Ёздилар: шўрлик халқ Ўзбекистонда
Мана шундай яшар зору нотавон.

Ким рад этар сурат далолатини,
Ишонмай, не қилсин беҳабар олам?
Ўзбек деб аталган халқ одатини
Қаёқдан ҳам билсин беҳабар одам?

Қаёқдан ҳам билсин ғофил одамлар,
Бир бурда нон узра энгашган шу чол
Кеча ош берганин етти пуд дамлаб
Етмишга етгани учун безавол?

Бу шеърдан мақсадим раддия эмас,
Юртим жаҳон билган Ўзбекистондир.
Дастурхони олам қилгудек ҳавас,
Лекин нон қадри ҳам унга аёндир.

Мен ўша йилларни эслайман ҳамон,
Эслаб юрагимга чўкади музлар.
Ўртада бир бўлак қора кепак нон,
Очликдан ичига ўтирган кўзлар...

Шукрким, у кунлар олисда қолди,
Шукрким Ватаним маъмур ва обод,
Шукрким, бу юртда менинг авлодим
Муҳтожликни кўрган энг сўнгги авлод.

Олис рўзномалар не ёзсалар ҳам
Майлига, ёлғоннинг умри бир кунлик.
Оч, юпун эларга биз ҳамкор; ҳамдам,
Чунки бизга аён очлик, юпунлик.

Биз йўқсил бўлганмиз, йўқсил бу жаҳон
Заҳматини тортиб бораётирмиз.
Эҳсонлар юкини бамисли карвон
Елкамизга ортиб бораётирмиз.

Нажот юлдузи деб олам шу боис
Кўз тикар толебахш бизнинг юлдузга.
Ердан ушоқ топсак биз ҳам шу боис
Эъозлаб ўпамиз, суртамиз кўзга.